

Vyhodnotenie odpovedí členov pracovnej skupiny k príprave reformy financovania sociálnych služieb na otázky zaslané 12. apríla 2023

Obsah

Úvod	3
A. Zásady pre reformu.....	4
Všeobecné zásady pre reformu:.....	4
Podnety z pracovnej skupiny:.....	4
Zásady pre reformu v oblasti financovania	4
Podnety z pracovnej skupiny:.....	5
Závery k zásadám reformy	5
B. Podnety z pracovnej skupiny ku konkrétnym otázkam:.....	6
1. Aký je návrh Vašej platformy na prerozdelenie KOMPETENCIÍ pri zabezpečovaní a financovaní sociálnych služieb?.....	6
Všeobecné vyjadrenie - Únia miest Slovenska	6
Všeobecné vyjadrenie - Nezávislá platforma SocioFórum	6
Služby krízovej intervencie - Aktuálny a navrhovaný stav kompetencií.....	7
Služby na podporu rodiny s deťmi - Aktuálny a navrhovaný stav kompetencií	8
Služby pre seniorov a ZP - Aktuálny a navrhovaný stav kompetencií	9
Služby IKT - Aktuálny a navrhovaný stav kompetencií	14
Podporné služby - Aktuálny a navrhovaný stav kompetencií.....	15
Odborné činnosti - Aktuálny a navrhovaný stav kompetencií.....	16
Závery k návrhom PS na prerozdelenie kompetencií pri zabezpečovaní a financovaní sociálnych služieb	17

2. Aký je návrh Vašej platformy na štruktúru zdrojov pri financovaní rôznych druhov sociálnych služieb?	18
Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením	18
Nezávislá platforma SocioFórum	18
Únia miest Slovenska	18
Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím	18
NROZP SR	19
Výsledky z dotazníka (SK8, SF, APSS)	19
Závery k návrhom PS ohľadom štruktúry zdrojov pri financovaní rôznych druhov sociálnych služieb ..	21
3. Aký je návrh Vašej platformy na budúcu „podobu“ finančného príspevku na prevádzku?	22
A: Spôsob určenia príspevku na prevádzku:	22
B: Spôsob stanovenia výšky Paušálneho FPP:	22
Závery k otázke budúcej podoby „príspevku na prevádzku“	23
4. Aký je návrh/názor Vašej platformy na budúcu „podobu“ osobného rozpočtu/príspevku na starostlivosť v zmysle základných princípov? Tu sú niektoré, ku ktorým sa môžete vyjadriť.	24
Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR	24
Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím	25
Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením	26
Závery k otázke budúcej „podoby“ osobného rozpočtu/príspevku na starostlivosť	27
5. Iné návrhy Vašej platformy týkajúce sa reformy financovania sociálnych služieb:	28
SK8	28
Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR	28
Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením	29
Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím	29
Stanovisko Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím v SR k zahrnutiu peňažného príspevku na osobnú asistenciu do reformy financovania sociálnych služieb	29
ANEPS	30

Úvod

Cieľom otázok zaslaných členom pracovnej skupiny dňa 12. apríla 2023 bolo získať do ďalšej diskusie o reforme financovania sociálnych služieb stanoviská zainteresovaných aktérov zastúpených v pracovnej skupine. Členovia pracovnej skupiny boli požiadaní, aby zaslané odpovede reprezentovali stanovisko ich platformy.

Odpovede do konca apríla zaslali:

- Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR
- Národná rada občanov so zdravotným postihnutím
- Nezávislá platforma SocioFórum
- Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením
- Únia miest Slovenska
- Úrad Komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím
- Združenie samosprávnych krajov SK8

Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR zdieľala aj stanovisko ANEPS (Asociácia nepočujúcich Slovenska), svojej členskej organizácie, ktoré sa špecificky týkalo sociálnych služieb pre osoby so sluchovým znevýhodnením.

Svoje odpovede nezaslali¹:

- Združenie miest obcí Slovenska
- Jednota dôchodcov na Slovensku

Otázky vyžadovali odpovede v preddefinovanej forme tabuliek, respondenti samozrejme mohli využiť aj doplňujúce vysvetlenia k jednotlivým otázkam ako celkom. Viacerí sa zamerali na niektoré špecifické druhy služieb, ktoré sú pre nich najrelevantnejšie.

Bratislava, 19. máj 2023

---

¹ Ďalší členovia boli doplnení 2. a 3. dodatkom Štatútu až po zaslaní dotazníka.

A. Zásady pre reformu

Všeobecné zásady pre reformu:

- A. Rešpektovanie a podpora **základných ľudských práv a slobôd** a **zásada rovnakého zaobchádzania** (nediskriminácia)
- B. Dôraz na **prevenciu/maximalizáciu vlastných podporných sietí jednotlivca, rodiny a komunity**
- C. **Dodržiavanie štandardov kvality** s cieľom zabezpečiť konzistentné/súdržné a vysokokvalitné služby
- D. **Dostupnosť podpory - geografická aj finančná**
- E. Podpora **prepojenia zdravotnej, vzdelávacej a sociálnej starostlivosti** -multi-sektorový prístup a multi-disciplinárny prístup
- F. Definovanie sociálnych služieb ako **služieb vo verejnom hospodárskom záujme** – možnosť ich objednávanie zo strany verejnej správy od rôznych poskytovateľov
- G. **Spolupráca** štátu, lokálnej a regionálnej samosprávy, poskytovateľov sociálnych služieb

Podnety z pracovnej skupiny:

1. Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením

- V súlade s vami nadefinovanými zásadami/princípami požadujeme rešpektovanie základných ľudských práv a slobôd, vrátane práva na nezávislý život a zásady rovnakého zaobchádzania. (súladi so zásadou A)
- Zároveň však žiadame o prihliadanie na individuálne potreby jednotlivcov. (súladi so zásadou C – konkrétne štandard 1.5)

2. Definovanie sociálnych služieb ako služieb vo verejnom hospodárskom záujme – možnosť ich objednávanie zo strany verejnej správy od rôznych poskytovateľov

APSS v SR uviedla komentár k zásade **služieb vo verejnom hospodárskom záujme**

- To, že sociálne služby sú službami vo verejnom hospodárskom záujme je v poriadku – tak to definuje aj Rada EÚ, ale „objednávanie si“ zo strany samosprávy bolo predsa poslednou novelou 448/2008 zo Zákona o sociálnych službách na našu žiadosť vyhodnené a neradi by sme to videli v zákonoch, ktoré sa budú viazať k reforme financovania sociálnych služieb. Objednávaním je vlastne výber poskytovateľa prijímateľom a na základe toho je povinnosť samosprávy s poskytovateľom uzatvoriť zmluvy a hradiť FPP. Ani prijímateľ ani klient by nemal byť po reforme znova v područí rozhodovania samosprávy – či mu službu samospráva u poskytovateľa „objedná“, alebo „neobjedná“.

Zásady pre reformu v oblasti financovania

- A. **viacdrojové financovanie** (fungujúce, nielen deklarované) - zo štátu (štátny rozpočet), lokálnej a regionálnej samosprávy, zo zdrojov verejného zdravotného poistenia, projektové financie, súkromné zdroje (napr. príjmy občana a jeho rodiny, dary, zbierky, sponzorstvo). Zachovávanie spolufinancovania sociálnych služieb aj z prostriedkov regionálnych a miestnych samospráv
- B. **Rovnoprávne postavenie poskytovateľov** bez ohľadu na ich právnu formu a zriaďovateľa, vrátane financovania z verejných zdrojov
- C. **Osobný rozpočet/príspevok** na starostlivosť ako nástroj
  - a. podpory nezávislosti, možnosť rozhodovať a kontrolovať finančné zdroje zo strany dotknutého občana.
  - b. zefektívnenia a sprehľadnenia systému financovania dlhodobej starostlivosti.
  - c. podpory vzniku a rozvoja služieb v komunite

d. zvýšenia dopytu po službách v teréne a v komunite a možnosti ich adekvátne zaplatiť.

- D. Poskytnutie sociálnej služby **bez ohľadu na príjmové/majetkové pomery človeka** a zavedenie **podporného mechanizmu („vyrovnávajúceho“ príspevku)** pre občanov, ktorí pre nedostatok zdrojov svojich a osôb povinných výživou, nie sú schopní zaplatiť úhradu za sociálnu službu. Právne podmienky na **prebratie zodpovednosti/participácie** na financovaní podpory medzi **potomkami a predkami** a zodpovednosti **iných osôb pri získaní prospechu** (úspory, nehnuteľnosť), **stanovenie limitov na úhradu**
- E. Zavedenie **samostatného príspevku na bývanie** - nástroj na elimináciu chudoby
- F. **Určenie osobitných podmienok** na plnenie zákonných povinností (zabezpečovania a spolufinancovania sociálnych služieb) zo strany najmä malých obcí (napr. povinné združovanie malých obcí)

Podnety z pracovnej skupiny:

- Bez pripomienok

Závery k zásadám reformy

- **Pracovná skupina súhlasí so všetkými zásadami , všeobecnými aj špecificky v oblasti financovania. Potrebujeme sa viac zaoberať princípmi služieb vo verejnom hospodárskom záujme**

B. Podnety z pracovnej skupiny ku konkrétnym otázkam:

1. Aký je návrh Vašej platformy na prerozdelenie KOMPETENCIÍ pri zabezpečovaní a financovaní sociálnych služieb?

Všeobecné vyjadrenie - Únia miest Slovenska

K vyššie uvedenej otázke v dotazníku väčšia časť respondentov sa priklonila k fakultatívnemu zabezpečeniu viacerých druhov SS z dôvodu nedostatočného krytia finančnými prostriedkami v rozpočtoch samospráv. Zároveň v diskusii bolo uvedené, či otázka možnosti fakultatívnosti je z odborného hľadiska prípustná, nakoľko sociálne služby z hľadiska jednoznačného stanovenia kompetencií (obligatornosť) u jednotlivých stupňov subjektov verejnej správy majú **vytvoriť sústavu vzájomne prepojeného systému pomoci v súlade so systémom financovania**. Samosprávy nepovažujú za problém otázky kompetencií a povinností ich plniť, ale **transparentné a systémové finančné zdroje na zabezpečenie úloh**, ktoré z legislatívy pre samosprávu (miestnu resp. regionálnu) vyplývajú. Aj na ostatnom pracovnom stretnutí na MPSVaR, keď sa diskutovali otázky kompetencií, zástupca SK8 sa vyjadril, že ak budú zabezpečené finančné zdroje, budú vedieť uvedené úlohy zabezpečiť. Túto tézu potvrdzujú aj zástupcovia miestnych samospráv (miest), že úlohy sú schopní plniť a zabezpečovať, keď budú jasné zdroje financovania.² Súčasný systém financovania SS je ťažkopádny, zložitý, neprehľadný a nezabezpečuje rovnaký prístup k službám osobám odkázaným na pomoc (§ 5 zákona o sociálnych službách nie je v implementačnej praxi realizovaný, čím dochádza k porušovaniu práv občanov).

Všeobecné vyjadrenie - Nezávislá platforma SocioFórum³

Cieľom reformy by malo byť fungujúce, nielen deklarované, viaczdrojové financovanie a to tak zo štátu (štátny rozpočet), lokálnej a regionálnej samosprávy, zo zdrojov verejného zdravotného poistenia, projektové financie, súkromné zdroje (napr. príjmy občana a jeho rodiny, dary, zbierky, sponzorstvo). Predpokladom poskytovania kvalitnej a dostupnej podpory a služieb pre občanov v rôznych nepriaznivých sociálnych situáciách (napr. dlhodobá starostlivosť, podpora sociálnej inklúzie občanov so zdravotným postihnutím, služby krízovej intervencie), ktoré sú dlhodobou finančne poddimenzované, je, okrem iného, aj vytvorenie podmienok a zabezpečenie dodržiavania zákonných povinností obcí a vyšších územných celkov pri ich finančnej participácii **a to aj formou povinného združovania malých obcí do väčších celkov s určením minimálneho počtu obyvateľov daného sociálneho obvodu pre účely zabezpečenia a výkonu sociálnych služieb**, ktoré pracovne nazývame **sociálny obvod**, ale aj vytvorením nástrojov pre motiváciu väčších celkov, napr. novým prerozdeľovaním podielových daní.

Ako z prieskumu realizovaného u členov SocioFóra k predmetnej téme vyplýva, v rámci financovania **by mala byť prevažná väčšina sociálnych služieb financovaná obligatorne**. Pri fakultatívnom financovaní sa poskytovatelia obávajú rizika nefinancovania zo strany príslušných aktérov.

---

² V prijímaných zákonoch, ktorými boli prenášané zodpovednosti pri zabezpečovaní úloh v oblasti sociálnej pomoci na samosprávy (decentralizácia) za ostatných 20 rokov neboli v dopadoch navrhovaných zákonov na verejnú správu tieto dopady nikdy vyčíslené. Neexistujú exaktné dáta (neobsahujú ich ani žiadne strategické dokumenty na národnej úrovni- analýzy potrieb a analýzu dopadov) o potrebe čo sa týka kapacít, dostupnosti a financovania. Úlohou ústredného orgánu štátnej správy je vytvoriť podmienky pre plnenie úloh uložených legislatívnymi predpismi.

³ Odkazy na publikácie s reformnými zámermi SocioFóra:

Ideový návrh reformy sociálnych služieb krízovej intervencie (2021)- https://socioforum.sk/wp-content/uploads/2022/05/socioforum_zmeny_web-2.pdf

Ideový návrh reformy sociálnej ochrany (2019) - <https://socioforum.sk/wp-content/uploads/2019/09/IDEA-SS-2020-SF-final.docx.pdf>

Návrh SF rozdelenie zákona sociálnych služieb na 3 (2015)- https://socioforum.sk/wp-content/uploads/2015/05/Navrh-3_zakony_rozsirena-verzia.pdf

Návrh SF financovania sociálnych služieb (2016) - https://socioforum.sk/wp-content/uploads/2016/05/Sumar_financovanie.pdf

Služby krízovej intervencie - Aktuálny a navrhovaný stav kompetencií

- Dvaja členovia navrhli presunúť kompetencie v oblasti sociálnych služieb krízovej intervencie na **miestnu samosprávu (SK8)** resp. na „**sociálny obvod**“ novú entitu, ktorá združí viacero obcí (SF). SF navrhuje úplne nový systém prerozdelenia kompetencií ako aj financovania sociálnych služieb. Ideový návrh reformy sociálnych služieb krízovej intervencie (2021)- https://socioforum.sk/wp-content/uploads/2022/05/socioforum_zmeny_web-2.pdf
- APSS navrhuje **rozdeliť kompetencie medzi VÚC a MPSVR** (nizkoprahové denné centrum, nocľaháreň, útulok). Ako hlavný dôvod takéhoto prerozdelenia uvádzajú zjednodušenie systému pre prijímateľov a príbuzných a aj pre poskytovateľov
- KOZP sa vyjadril iba k sociálnej službe v **komunitnom centre**, kde navrhuje, aby sa v prípade úvah o zavedení obligatórnej povinnosti financovania uvažovalo o povinnosti zo strany VÚC
- SK8 navrhuje aj obsahové zmeny
  - zväziť zlúčenie druhov služieb – nizkoprahové denné centrum a komunitné centrum
  - sociálnu službu Domov na polceste vložiť do zákona č. 305/2005
  - Nizkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu, ak ide o ambulatnú formu, tak ju realizovať v rámci služby krízového centra alebo nizkoprahového denného centra. Ak sa realizuje terénnou formou, navrhuje zlúčenie s terénnou SS.

Služby krízovej intervencie	Súčasný stav -obec- O/VÚC-V, fakultatívne alebo obligatórne	Navrhovaný stav – členovia PS						
		SK8	SK8	SF	SF	APSS	APSS	KOZP
Terénna sociálna služba KI	O/V	obec		Sociálny obvod/obec a MPSVR	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať	V	Zjednodušenie systému pre prijímateľov a príbuzných a aj pre poskytovateľov	
Nizkoprahové denné centrum	O/V	obec	Navrhujeme zväziť zlúčenie druhov služieb: nizko prahové denné centrum a komunitné centrum.	Sociálny obvod/obec a MPSVR	prevádzkové náklady, nastupuje VUC . Vyrovnávací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC	MPSVR		
Integračné centrum	O/V	obec		Sociálny obvod/obec a MPSVR		V		
Komunitné centrum	O/V	obec	Kompetenčne navrhujeme pod gesciu obcí, pretože ide väčšinou o ľudí MRK. Z dôvodu, že tieto služby boli financované z NP BOKKU, treba hľadať nový model financovania. Tak by mali byť aj podielové dane obcí, ktoré sú zaradené v Atlase rómskych komunit, vyššie.	Sociálny obvod/obec a MPSVR	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC . Vyrovnávací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC	V	Zjednodušenie systému pre prijímateľov a príbuzných a aj pre poskytovateľov	V prípade úvah o zavedení obligatórnej povinnosti financovania navrhujeme uvažovať o povinnosti zo strany VÚC
Nocľaháreň	O	obec		Sociálny obvod/obec a MPSVR	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať	MPSVR	Istota pre ľudí v núdzi	
Útulok	O/V	obec		Sociálny obvod/obec a MPSVR	prevádzkové náklady,	MPSVR	Istota pre ľudí v núdzi	

Domov na polceste	O/V	obec	Tento druh SS vložiť do zákona č. 305/2005	Sociálny obvod/obec a MPSVR	nastupuje VUC . Vyrovnávací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC	V	Zjednodušenie systému pre prijímateľov a príbuzných a aj pre poskytovateľov	
Zariadenie núdzového bývania	O/V	obec		Sociálny obvod/obec a MPSVR		V		
Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu	O/V	obec	Ak ide o AF, tak ju realizovať v rámci služby krízového centra alebo nízko prahového denného centra. Ak sa realizuje terénnou formou, navrhujeme zlúčenie s terénnou SS.	Sociálny obvod/obec a MPSVR		V		

Návrh SF:

Navrhujeme **rozdelenie financovania sociálnych služieb krízovej intervencie** na financovanie obligatórných činností bude v kompetencii MPSVaR a financovanie ostatných činností bude pre vybrané cieľové skupiny v kompetencii miest, prípadne VUC.

- Náš návrh je registrovať nie služby, ale činnosti, ktoré sa v danej službe budú následne vykonávať. Navrhujeme zaviesť 3 formy služieb krízovej intervencie: terénna sociálna služba, ambulantná sociálna služba a pobytová sociálna služba bez potreby členiť ich na jednotlivé druhy. Pri každej forme sociálnej služby navrhujeme iba základný balík obligatórných činností, ktoré by mali obsahovať.
- Zároveň navrhujeme, aby súčasťou novej právnej úpravy sociálnych služieb krízovej intervencie bola zakotvená ako samostatná hlava aj prevencia.
- Navrhujeme, aby bolo financovanie základných obligatórných činností SS KI garantované štátom (z rozpočtu MPSVR SR), pričom ostatné činnosti budú financované obcami/sociálnymi obvodmi. Zároveň by sa výška príspevku z verejných zdrojov pre jednotlivé služby mala odvíjať od reálnych nákladov na poskytované činnosti a teda poskytovateľa, ktorí poskytujú komplexnejšie a kvalitnejšie činnosti (pod ktoré spadá napr. aj nízkoprahové poskytovanie služby), by mali byť financovaní vyšším príspevkom z verejných zdrojov.
- Rovnako navrhujeme odmeňovať poskytovateľov a obec za efektívnu integráciu ľudí zo svojich služieb do bežného života.

Služby na podporu rodiny s deťmi - Aktuálny a navrhovaný stav kompetencií

- APSS navrhuje **presunúť kompetencie z miestnej samosprávy na VUC resp.** v prípade v prípade zjednocovania systému z dôvodu dohľadu štátu nad zraniteľnými na **UPSVAR**.
- SK8 nerozporuje **súčasný stav**, z dôvodu veľmi malého využívania sociálnej služby zariadenia dočasnej starostlivosti o deti navrhuje túto služby vynechať.
- SF nerozporuje **súčasný stav**, ale služby Podpora zosúladovania rodinného a pracovného života a Zariadenie starostlivosti o deti do 3 rokov navrhuje **obligatórne** pre obec.

Služby na podporu rodiny s deťmi	Súčasný stav -obec- O/VÚC-V, fakultatívne alebo obligatórne	Navrhovaný stav – členovia PS				
		SK8	SK8	SF	APSS	APSS

Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa	O/V	O	Navrhujeme zlúčiť služby: podpora pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného a pracovného života	Obec	V	Zjednodušenie systému pre prijímateľov a príbuzných a aj pre poskytovateľov
Podpora zosúladovania rod. a pracovného života	O/V	O		Obec	V	Zjednodušenie systému pre prijímateľov a príbuzných a aj pre poskytovateľov
Zariadenie dočasnej starostlivosti o deti	O/V	-	SS veľmi málo využívaná, v novej právnej úprave navrhujeme tento druh SS vynechať.	VUC	V alebo Ústredie práce	Zjednodušenie systému pre prijímateľov a príbuzných a aj pre poskytovateľov, presun na Ústredie práce v prípade zjednocovania systému z dôvodu dohľadu štátu nad zraniteľnými
Služba včasnej intervencie	O/V	VUC		VUC	V alebo Ústredie práce	Zjednodušenie systému pre prijímateľov a príbuzných a aj pre poskytovateľov, presun na Ústredie práce v prípade zjednocovania systému z dôvodu dohľadu štátu nad zraniteľnými
Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov	O/V	O	Vyňať zo sociálnych služieb.	Obec	V alebo Ústredie práce	presun na Ústredie práce v prípade zjednocovania systému z dôvodu dohľadu štátu nad zraniteľnými

Služby pre seniorov a ZP - Aktuálny a navrhovaný stav kompetencií

Všeobecné vyjadrenia:

- Podľa APSS by bolo ideálne, aby služby pre osoby ŤZP a služby dlhodobej starostlivosti do kompetencie prebral priamo štát (teda MPSVR SR). Ak by nebol priechodný tento model, tak VÚC.
- Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením sa prikláňa **k obligatórnemu financovaniu v pôsobnosti VÚC vzhľadom na neplnenie povinností zo strany obcí**

Návrhy pre konkrétne druhy služieb:

Zariadenie podporovaného bývania

- SK8 navrhuje presunúť túto sociálnu službu do kompetencie obcí, s prihliadnutím, že miestne samosprávy majú nájomné byty
- SF tiež navrhuje sociálny obvod, ale s dôrazom na princíp subsidiarity
- KOZP navrhuje podporiť túto sociálnu službu kompenzačným mechanizmom na financovanie prevádzky zo strany MPSVR alebo VUC
- APSS a Platforma navrhuje VUC (plošne)

Zariadenie podporovaného bývania	Súčasný stav -obec- O/VÚC-V, fakultatívne alebo obligatórne O/V	Navrhovaný stav – členovia PS					KOZP
		SK8	SK8	SF	SF	APSS	
		O	Obce a mestá vlastnia	Sociálny obvod/obec	V prípade že sociálny obvod nie je	V	Za účelom zabezpečenia finančného príspevku na prevádzku pre občanov z malých obcí, ktoré objektívne nedokážu

			nájomné byty, VUC minimálne		schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC . Vyrovnávací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC		príspevok poskytnúť, navrhujeme vytvoriť náhradný mechanizmus napríklad: 1, zaviesť pre tento druh sociálnej služby poskytnutie príspevku na prevádzku formou dotácie MPSVR SR, alebo alternatívne, 2, doplniť novú kompetenciu VÚC poskytovať na základe žiadosti neverejných poskytovateľov tohto druhu sociálnej služby zariadeniam v rámci kraja dotáciu, a to v súlade s možnosťou upravenou v § 75 ods. 8 (zdroj financovania – úspora VÚC po poskytnutí príspevku na starostlivosť) ,
--	--	--	-----------------------------	--	--	--	--

Zariadenie pre seniorov

- Za ponechanie súčasného stavu (obec resp. sociálny obvod) sa vyjadrili – SK8, KOZP a SF s dôrazom na princíp subsidiarity
- Platforma navrhuje VUC (plošne)
- APSS navrhuje túto službu prideliť kompetenčne MPSVR alebo VÚC

	Súčasný stav O/V	Navrhovaný stav – členovia PS				
		SK8	SF	SF	APSS	APSS
Zariadenie pre seniorov		O	Sociálny obvod/obec	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC . Vyrovnávací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC	MPSVR alebo V	Zjednodušenie systému, väčšie administratívne kapacity krajov, zjednodušenie pre prijímateľov a príbuzných.

Všeobecné odôvodnenie návrhu APSS:

- mnohé mestá a obce prolongujú uzatvorenie zmlúv, rozpočty nie sú poskytovateľom známe na začiatku roka, v mnohých prípadoch sa poskytovateľ o výške príspevku dozvie až v apríli alebo neskôr, čo spôsobuje finančnú nestabilitu neverejných poskytovateľov pretrvávajú problém s neadekvátnou výškou FPP od miest a obcí, napriek legislatívnym zmenám je tam stále priestor pre ich vlastnú interpretáciu
- Obce si neplnili, neplnia a nebudú plniť zákonné povinnosti. Štát na nich nemá dosah, ale pritom v ústave zodpovedá za pomoc ľuďom v núdzi a odkázanosti. Nemôže relevantne zodpovedať ak nemá kompetenciu v rukách. Je to nevykonateľné a 15 ročná prax to dokazuje. Ak by to neprešlo, tak trváme, aby to mali v kompetencii kraja. rovnako ako nie je možné skontrolovať vstupné údaje ovplyvňujúce výpočet, čo vytvára priestor pre umelé znižovanie stanovenej výšky FPP
- pretrvávajú problém s vysokou administratívnou záťažou pri vyúčtovaní pri rozdielnych mestách a obciach (jedno zariadenie musí spracovať okrem VÚC, MPSVaR zúčtovania aj všetky mestá a obce osobitne)

Návrh APSS pre reformu:

- **Financovanie FPP cez VÚC-, stanovenie paušálnej sadzby pre FPP ale so zachovaním rozdielov v krajoch.**

Predpoklad : VÚC by stanovilo paušál pre FPP alebo by stanovilo výšky FPP podľa informácie, ktorú by dostávalo od VÚC / krajov k financovaniu, MPSVaR by v tom prípade riešilo adekvátnosť a zároveň aj porovnávalo výšku príspevkov, tvorili by priemer podľa krajov (pre zachovanie rozdielov z dôvodu iných mzdových nákladov). Zároveň by bol určený mechanizmus pre pravidelnú valorizáciu FPP. Kompetenciu výpočtu prenechať na VÚC s tým, že by sa brali do úvahy čísla všetkých zariadení, verejných aj neverejných a celý výpočet by bol zverejnený na stránke krajov. Zároveň by sa určila metodika na revíziu údajov / čísel, ktoré by mohli byť interpretované ako umelé znižovanie výdavkov.

- **Žiadne priame financovanie FPP cez VÚC, mestá ani obce, ale spojená úhrada príspevkov FPO a FPP z MPSVaR, stanovenie paušálnej sadzby pre FPP ale so zachovaním rozdielov v krajoch .**

Predpoklad : MPSVaR by stanovilo paušál pre FPP alebo by stanovilo výšky FPP podľa informácie, ktorú by dostávalo od VÚC / krajov k financovaniu, MPSVaR by v tom prípade riešilo adekvátnosť a zároveň aj porovnávalo výšku príspevkov, tvorili by priemer podľa krajov (pre zachovanie rozdielov z dôvodu iných mzdových nákladov). Zároveň by bol určený mechanizmus pre pravidelnú valorizáciu FPP. Kompetenciu výpočtu FPP v tomto prípade prenechať na MPSVaR s tým, že by sa brali do úvahy čísla všetkých zariadení, verejných aj neverejných, (možno vychádzať z čísel v IS SOS) a celý výpočet by bol zverejňovaný na stránke MPSVaR. I v tomto prípade by bola určená metodika na revíziu údajov / čísel, ktoré by mohli byť interpretované ako umelé znižovanie výdavkov.

Zariadenie opatrovateľskej služby

- Väčšina je za zmenu súčasného stavu – presunúť kompetenčne túto sociálnu službu pod VÚC
- SK8 je za ponechanie v kompetencii obcí

Rehabilitačné stredisko

- Členovia pracovnej skupiny sú za ponechanie súčasného stavu - VUC

Domov sociálnych služieb

- Členovia pracovnej skupiny sú za ponechanie súčasného stavu - VUC

	Súčasný stav	Navrhovaný stav – členovia PS						
		SK8	SF	SF	APSS	APSS	KOZP	Platforma rodín
Zariadenie opatrovateľskej služby	O/V	O	VUC	Vyrovňavací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC	V	Zjednodušenie systému pre prijímateľov a príbuzných a aj pre poskytovateľov	Ponechať súčasné kompetencie	VUC
Rehabilitačné stredisko	O/V	VUC	VUC	Vyrovňavací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC	V	Zjednodušenie systému pre prijímateľov a príbuzných a aj pre poskytovateľov	Ponechať súčasné kompetencie	VUC
Domov sociálnych služieb	O/V	VUC	VUC	Vyrovňavací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC	V	Istota pre ľudí v núdzi	Ponechať súčasné kompetencie	VUC

Špecializované zariadenie

- Za ponechanie súčasného stavu (VUC) sa vyjadrili – SK8, KOZP a SF s dôrazom na princíp subsidiarity
- SK8 navrhuje zaoberať sa aj presnejšou špecializáciou/zameraním podľa cieľových skupín
- Platforma navrhuje VUC (plošne)
- APSS navrhuje túto službu prideliť kompetenčne MPSVR alebo VÚC

	Súčasný stav	Navrhovaný stav – členovia PS				
		SK8	SK8	SF	SF	APSS
Špecializované zariadenie	O/V	VUC	V novej právnej úprave špecializovať zariadenia len na diagnózy, ktoré si vyžadujú špecializovaný prístup (dnes sú kombinované rôzne diagnózy. Prirodzeným vývojom špecializovať na menšie komunity so špecializovaným zameraním na konkrétnu diagnózu – aj v jednom objekte	VUC	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC . Vyrovňavací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC	V

Všeobecné odôvodnenie APSS:

- mnohé kraje prolongujú uzatvorenie zmlúv, rozpočty nie sú poskytovateľom známe na začiatku roka, v mnohých prípadoch sa poskytovateľ o výške príspevku dozvie až v apríli alebo neskôr, čo spôsobuje finančnú nestabilitu verejných poskytovateľov
- pretrváva problém s neadekvátnou výškou FPP, napriek legislatívnym zmenám je tam stále priestor pre ich vlastnú interpretáciu výpočtu, rovnako ako nie je možné skontrolovať vstupné údaje ovplyvňujúce výpočet, čo vytvára priestor pre umelé znižovanie stanovenej výšky FPP

Návrh APSS:

- **Financovanie FPP cez VÚC, stanovenie paušálnej sadzby pre FPP ale so zachovaním rozdielov v krajoch.**

Predpoklad: VÚC by stanovilo paušál pre FPP alebo by stanovilo výšky FPP podľa informácie, ktorú by dostávalo od VÚC / krajov k financovaniu, MPSVaR by v tom prípade riešilo adekvátnosť a zároveň aj porovnávalo výšku príspevkov, tvorili by priemer podľa krajov (pre zachovanie rozdielov z dôvodu iných mzdových nákladov). Zároveň by bol určený mechanizmus pre pravidelnú valorizáciu FPP. Kompetenciu výpočtu prenechať na VÚC s tým, že by sa brali do úvahy čísla všetkých zariadení, verejných aj neverejných a celý výpočet by bol zverejnený na stránke krajov. Zároveň by sa určila metodika na revíziu údajov / čísel, ktoré by mohli byť interpretované ako umelé znižovanie výdavkov resp. určených vstupných údajov relevantných pre určený výpočet FPP.

- Žiadne priame financovanie FPP cez VÚC, mestá ani obce, ale spojená úhrada príspevkov FPO a FPP z MPSVaR, stanovenie paušálnej sadzby pre FPP ale so zachovaním rozdielov v krajoch.

Predpoklad: MPSVaR by stanovilo paušál pre FPP alebo by stanovilo výšky FPP podľa informácie, ktorú by dostávalo od VÚC / krajov k financovaniu, MPSVaR by v tom prípade riešilo adekvátnosť a zároveň aj porovnávalo výšku príspevkov, tvorili by priemer podľa krajov (pre zachovanie rozdielov z dôvodu iných mzdových nákladov). Zároveň by bol určený mechanizmus pre pravidelnú valorizáciu FPP.

Denný stacionár

- Za ponechanie súčasného stavu (obec/ sociálny obvod) sa vyjadrili – KOZP a SF s dôrazom na princíp subsidiarity
- SK8 navrhuje rozdelenie týchto služieb kompetenčne podľa cieľových skupín – seniori (obec) / osoby so ZP a duševným ochorením (VUC)
- APSS navrhuje túto službu prideliť kompetenčne MPSVR
- Platforma navrhuje VUC (plošne)

	Súčasný stav	Navrhovaný stav – členovia PS					
		SK8	SK8	SF	SF	APSS	APSS
Denný stacionár	O/V	O/VUC	Obec a VUC podľa cieľovej skupiny. Obec v prípade krízovej situácie a pre seniorov, VUC v prípade občana so ZP, duševným ochorením	Sociálny obvod/obec	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC . Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC	FPO MPSVR	Zjednodušenie systému pre prijímateľov a príbuzných a aj pre poskytovateľov

Opatrovateľská služba

- Za ponechanie súčasného stavu (obec/ sociálny obvod) sa vyjadrili – SK8, KOZP a SF s dôrazom na princíp subsidiarity
- APSS navrhuje túto službu prideliť kompetenčne MPSVR
- Platforma navrhuje VUC (plošne)

Prepravná služba

- Za ponechanie súčasného stavu (obec/ sociálny obvod) sa vyjadrili – SK8, KOZP a SF s dôrazom na princíp subsidiarity
- APSS navrhuje túto službu prideliť kompetenčne MPSVR
- Platforma navrhuje VUC (plošne)

	Súčasný stav	Navrhovaný stav – členovia PS				
		SK8	SF	SF	APSS	APSS
Opatrovateľská služba	O/V	O	Sociálny obvod/obec	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC . Vyrovnávací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC	FPO MPSVR	Zjednodušenie systému pre prijímateľov a príbuzných a aj pre poskytovateľov
Prepravná služba	O/V	O	Sociálny obvod/obec		FPO MPSVR	

Sprievodcovská a predčitateľská služba

- APSS a KOZP navrhuje ponechať súčasné kompetencie
- SK8 navrhuje túto službu preklasifikovať na kompenzačné príspevky
- SF navrhuje túto službu do kompetencie VUC
- Platforma navrhuje VUC (plošne)

Tlmočnícka služba

- KOZP navrhuje ponechať súčasné kompetencie
- SK8 navrhuje túto službu preklasifikovať na kompenzačné príspevky
- Platforma navrhuje VUC (plošne)
- NROZP navrhuje dať kompetenciu obciam, SF sociálnym obvodom resp. obciam

Sprostredkovanie tlmočnickej služby

- KOZP navrhuje ponechať súčasné kompetencie
- KOZP a SK8 navrhuje zlúčenie tejto služby s tlmočnicou službou, zväziť podmienky tejto služby navrhuje aj NROZP/ANEPS
- SK8 navrhuje túto službu preklasifikovať na kompenzačné príspevky
- ponechať kompetenciu VUC navrhuje APSS fakultatívne a SF obligatórne
- Platforma navrhuje VUC (plošne)

Sprostredkovanie osobnej asistencie

- KOZP navrhuje ponechať súčasné kompetencie
- SK8 navrhuje túto službu preklasifikovať na kompenzačné príspevky
- ponechať kompetenciu VUC navrhuje APSS fakultatívne a SF obligatórne
- Platforma navrhuje VUC (plošne)

	Súčasný stav	Navrhovaný stav – členovia PS					
		SK8	SF	APSS	KOZP	NROZP	NROZP/ANEPS
Sprievodcovská a predčitateľská služba	O/V	Preklasifikovať na kompenzačné príspevky	VUC	Vyrovnávací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC	V	Ponechať súčasné kompetencie	
Tlmočnícka služba	O/V	Preklasifikovať na kompenzačné príspevky	Sociálny obvod/obec	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady,	V		O

				nastupuje VUC . Vyrovnávací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC				
Sprostredkovanie tľmočnickej služby	O/V	Zlúčiť s tľmočnicou službou	VUC	Vyrovnávací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC	V	Ponechať súčasné kompetencie a navrhujeme prehodnotiť potrebu tejto služby a jej prípadné zlúčenie so službou samotnou (sú iba 2 poskytovatelia)	O/V	Sprostredkovanie tľmočnickej služby je čiastočne nahradená tľmočnicou službou a na SR vykonáva túto službu iba jeden neverejný poskytovateľ sociálnych služieb, je potrebné túto SS nahradiť, nakoľko je nedostatok kvalifikovaných tľmočníkov.
Sprostredkovanie osobnej asistencie	O/V	Preklasifikovať na kompenzačné príspevky	VUC	Vyrovnávací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC	V	Ponechať súčasné kompetencie		

Požičiavanie pomôcok

- SK8 navrhuje vylúčiť zo sociálnych služieb
- SF navrhuje obligatórnu kompetenciu pre sociálny obvod/obec s dôrazom na princíp subsidiarity
- APSS a KOZP navrhujú ponechať súčasné (fakultatívne) kompetencie pre VUC

Požičiavanie pomôcok	Súčasný stav	Navrhovaný stav – členovia PS				
		SK8	SF	SF	APSS	KOZP
	O/V	Nepovažuje za SS	Sociálny obvod/obec	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC . Vyrovnávací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC	V	Ponechať súčasné kompetencie

Služby IKT - Aktuálny a navrhovaný stav kompetencií

- 3 členovia sociálnu službu **Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci** vnímajú ako kompetenciu **obcí resp. sociálneho obvodu** – SK8 ako fakultatívnu, SF a APSS ako obligatórnu.
- SK8 navrhuje včleniť Pomoc poskytovaná telekomunikačnými technológiami pod **základné/špecializované poradenstvo poskytované formou telekomunikačných technológií**
- SF navrhuje, aby Pomoc poskytovaná telekomunikačnými technológiami bola priamo **v kompetencii štátu**
- KOZP navrhuje zvážiť možnosti pričlenenia oboch IKT služieb k inej vhodnej službe

Služby IKT	Súčasný stav	Navrhovaný stav – členovia PS					
		SK8	SK8	SF	SF	APSS	KOZP

Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	O/V	O	Obce a mestá poznajú svojich občanov a vedia im poskytnúť službu v prirodzenom prostredí doma.	Sociálny obvod/obec	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC .	O	Zvážiť možnosti pričlenenia k inej vhodnej službe
Pomoc poskytovaná telekomunikačnými technológiami	O/V	-	Navrhujeme včleniť pod základné/špecializované poradenstvo poskytované formou telekomunikačných technológií	štát	ide o linky s celoštátnou pôsobnosťou	O	Zvážiť možnosti pričlenenia k inej vhodnej službe

Podporné služby - Aktuálny a navrhovaný stav kompetencií

- APSS navrhuje **všetky podporné služby dať do obligatórnej kompetencie VÚC**
- SF navrhuje, aby ostali na úrovni **sociálneho obvodu prípadne obce**, okrem Podpory samostatného bývania.
- NROZP tiež navrhuje ponechať podporu samostatného bývania v kompetencii VÚC
- SK8 navrhuje
  - kompetencie pri poskytovaní Podpory samostatného bývania **deliť podľa cieľovej skupiny** - Obec, ak prijímateľom SS budú ľudia v krízovej situácii a seniari. VUC v prípade, ak prijímateľom budú ľudia so ZP, duševných ochorením
  - zo **systému sociálnych služieb vynechať denné centrum**

Podporné služby	Súčasný stav	Navrhovaný stav – členovia PS						
		SK8	SK8	SF	APSS	KOZP	NROZP	NROZP / ANEPS
Pomoc pri výkone opatrovníckych práv	O/V	O	V súlade s mimo sporovým poriadkom	Sociálny obvod/obec	V	Ponechať súčasne kompetencie		
Denné centrum	O/V	-	Z nášho pohľadu ide o záujmovú činnosť, nie o SS	Sociálny obvod/obec	V			
Podpora samostatného bývania	O/V	O/VUC	Obec, ak prijímateľom SS budú ľudia v krízovej situácii a seniari. VUC v prípade, ak prijímateľom budú ľudia so ZP, duševných ochorením	VUC	V		O/V	Národnou prioritou rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2023 VUC je Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb, a jednou zo sociálnych služieb, ktorá podporuje prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť je Podpora samostatného bývania, preto je potrebné, aby bola financovaná z VÚC.
Jedáleň	O/V	O		Sociálny obvod/obec	V			
Práčovňa	O/V	O		Sociálny obvod/obec	V			

Stredisko osobnej hygieny	O/V	O		Sociálny obvod/obec	V			
---------------------------	-----	---	--	---------------------	---	--	--	--

Odborné činnosti - Aktuálny a navrhovaný stav kompetencií

- **Sociálna rehabilitácia a Sociálne poradenstvo - špecializované** – tí, ktorí sa vyjadrili, preferujú, aby bola ďalej v **kompetencii VUC**
- Sociálne poradenstvo – základné
  - SK8 navrhuje, aby nebolo samostatnou sociálnou službou
  - SF navrhuje obligatornosť pre obce/sociálny obvod
  - APSS navrhuje obligatornosť pre VUC
  - NROZP navrhuje obligatornosť pre VUC aj obce

Odborné činnosti	Súčasný stav	Navrhovaný stav – členovia PS						
		SK8	SK8	SF	APSS	KOZP	NROZP	NROZP / ANEPS
Sociálna rehabilitácia	O/V	VUC		VUC	V	Ponechať súčasné kompetencie		
Sociálne poradenstvo - základné	O/V	-	Navrhujeme, aby základné sociálne poradenstvo nebolo samostatnou SS (len ako súčasť inej SS)	Sociálny obvod/obec	O/V		O/V	Základné sociálne poradenstvo je súčasťou každej sociálnej služby a pokiaľ je vykonávaná samostatne bez inej sociálnej služby, je potrebná aby bola financovaná obligatorne z VÚC a obce.
Sociálne poradenstvo - špecializované	O/V	VUC		VUC	V		O/V	Špecializované sociálne poradenstvo je podľa §19 Z. z. č.448/2008 o sociálnych službách samostatnou odbornou činnosťou, ktorá má byť akreditovaná. Je poskytovaná osobám s ŤZP, je potrebné aby bola financovaná obligatorne z VÚC. Ide o veľmi špecifickú skupinu a vyžaduje si to znalosť problematiky. (ANEPS dodáva - ...ako aj akceptovanie toho, že každý prijímateľ SS má inú slovnú zásobu ako aj schopnosť dorozumievania sa.)

Závery k návrhom PS na prerozdelenie kompetencií pri zabezpečovaní a financovaní sociálnych služieb

- **Názory jednotlivých členov pracovnej skupiny, resp. platforiem, ktoré v pracovnej skupiny zastupujú sa na prerozdelenie kompetencií pri jednotlivých druhoch sociálnych služieb výrazne líšia, a to aj v závislosti od toho, či ide napr. o zástupcu samosprávy, poskytovateľov, prijímateľov.**
- **Zjednocujúcim prvkom u všetkých členov je doraz na potrebu zabezpečenia dostatočných zdrojov financovania sociálnych služieb, resp. kompetencií samospráv a to aj zo štátu (prostredníctvom MPSVR).**
- **Za ponechanie súčasných kompetencií (ale aj s návrhmi na niektoré zmeny) je najmä SK8, KOZP, ÚMS, a SF, ktoré však považuje za nevyhnutné spájanie obcí do tzv. sociálnych obvodov.**
- **Za odňatie väčšiny kompetencií obciam z dôvodu neplnenia si ich povinností či pri zabezpečovaní alebo ich financovaní je najmä APSS (s ich presunom na VÚC, alebo štát) a Platforma (s presunom na VUC)**

2. Aký je návrh Vašej platformy na štruktúru zdrojov pri financovaní rôznych druhov sociálnych služieb?

Príklady zdrojov:

- Príspevok na starostlivosť (osobný rozpočet), Paušál/FPP (obec/VÚC), Úhrada prijímateľa, Zdravotné poistenie, Iné zdroje

Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením

- Štruktúra zdrojov je podľa nášho názoru znova podmienená jednotlivými výškami zdrojov a tie nám nie sú známe.
- Tiež nie je známe, ako sa zmenou financovania soc. služieb zlepší/zhorší ich dostupnosť a kvalita.
- Na to, aby sme sa k tomu vedeli relevantne vyjadriť potrebujeme viac detailnejších informácií a spoznať model s odhadovaným finančným krytím.

Nezávislá platforma SocioFórum

- Iné zdroje – tieto zdroje by mali byť súčasťou financovania každej služby – granty, dary, 2%
- Úhrada prijímateľa – v niektorých službách, kde nebude prijímateľ schopný úhradu platiť bude potrebné definovať vyrovňovaciu platbu.
- Paušál by mal byť použitý primárne na prevádzkové náklady
- Bude potrebné doriešiť otázku spôsobu podpory investičných nákladov – dotácie? Povolný zisk?
- Navrhujeme nový spôsob financovania sociálnych služieb krízovej intervencie Ideový návrh reformy sociálnych služieb krízovej intervencie (2021)- https://socioforum.sk/wp-content/uploads/2022/05/socioforum_zmeny_web-2.pdf

Únia miest Slovenska

Viaczdrojové financovanie

- v štruktúre štát/samosprávy (podľa pôsobnosti – originálnej kompetencie)/občan odkázaný na pomoc

SS s odkázanosťou

- **Štát v SS s odkázanosťou** – financovanie príspevku na odkázanosť (starostlivosť), na ktorú bude mať odkázaná osoba nárok na základe stupňa odkázanosti, ktorú odkázaná osoba obdrží na osobný účet (účelové viazanie použitia) a na základe výberu formy a druhu SS použije na financovanie (50%)
- **Samospráva** (regionálna/miestna – podľa pôsobnosti) financovanie príspevku na prevádzku (20%)
- **Osoba odkázaná na pomoc** – úhrada z vlastných príjmov alebo rodiny (30%)

SS krízovej a včasnej intervencie

- paušál - štátny rozpočet + rozpočet obce/VÚC + osoba odkázaná na pomoc (70%/20%/10%)
- Základný medzioročne valorizovaný paušál (MPSVaR) na jednotku výkonu v danej SS v kombinácii s doplatkom FPP podľa skutočných nákladov na prevádzku (obec/VÚC) + úhrada od klienta (minimálna vzhľadom na charakter cieľových skupín)

Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím

S ohľadom na komplikovanosť otázky a rôzne možné zdroje financovania nižšie uvedených druhov a foriem sociálnych služieb, a to aj v závislosti od právnej formy poskytovateľa uvádzame, že podľa záznamu z pracovnej skupiny má byť novonavrhovaný „príspevok na starostlivosť (osobný rozpočet)“ **určený iba na financovanie „odkázanostnej služby“**. Podľa § 15 zákona o sociálnych službách však možno napríklad aj v útulku poskytovať napríklad odbornú činnosť §16 ods. 1 písm. c) zákona, pričom občan, ktorý by bol u takéhoto poskytovateľa, by už príspevok nedostal. Pre zjednodušenie celého systému z pohľadu občana navrhujeme ešte prehodnotiť navrhované nastavenie.

Výsledky z dotazníka (SK8, SF, APSS)

Sociálne služby krízovej intervencie

	SK8	SF	APPS v SR
terénne	FPP, iné zdroje (fakultatívne)	peňažný príspevok zo štátneho rozpočtu, paušál, úhrada, ZP	FPO štát / MPSVR, FPP kraje / V, Úhrada prijímateľa, iné zdroje (dary)
	Každá SoSL by mala mať viac zdrojov financovania z dôvodu jej stability a dostupnosti	Navrhujeme komplexnú zmenu k prístupu financovania sociálnych služieb krízovej intervencie – vid' odpoveď na otázku 1 (SF)	FPP by mal platiť kompetenčný orgán, prijímateľ by mal platiť podľa možnosti a v prípade iných zdrojov, predovšetkým darov je potrebné zlepšiť legislatívne prostredie. Potrebné nelimitovať krížové financovanie
ambulantné	FPP, iné zdroje (fakultatívne)	peňažný príspevok zo štátneho rozpočtu, paušál, úhrada, ZP	FPO štát / MPSVR, FPP kraje / V, Úhrada prijímateľa, iné zdroje (dary)
	Vysoko nákladné a stratové. Nutné zabezpečiť 100%-nú dochádzku klientov a ich zainteresovanosť na udržaní prevádzky.	Navrhujeme komplexnú zmenu k prístupu financovania sociálnych služieb krízovej intervencie – vid' odpoveď na otázku 1 (SF)	FPP by mal platiť kompetenčný orgán, prijímateľ by mal platiť podľa možnosti a v prípade iných zdrojov, predovšetkým darov je potrebné zlepšiť legislatívne prostredie. Potrebné nelimitovať krížové financovanie
pobytové	FPP, úhrada, príspevok na bývanie a iné (fakultatívne)	peňažný príspevok zo štátneho rozpočtu, paušál, úhrada, ZP	FPO štát / MPSVR, FPP kraje / V, Úhrada prijímateľa, iné zdroje (dary)
	Dať možnosť poskytovateľovi tvoriť z prebytku rozpočtu rezervný fond na opravy a rekonštrukcie	Navrhujeme komplexnú zmenu k prístupu financovania sociálnych služieb krízovej intervencie – vid' odpoveď na otázku 1 (SF)	<i>Poznámka nižšie pod tabuľkou Služby pre seniorov a ZP</i>

Služby na podporu rodiny s deťmi

Služby na podporu rodiny s deťmi	SK8	SF	APPS v SR
Pomoc pri osob. starostlivosti o dieťa	Príspevok na starostlivosť (osobný rozpočet)	Paušál, úhrada prijímateľa	FPP kraje / V, Úhrada prijímateľa, iné zdroje (dary) FPP by mal platiť kompetenčný orgán, prijímateľ by mal platiť podľa možnosti a v prípade iných zdrojov, predovšetkým darov je potrebné zlepšiť legislatívne prostredie
z. dočasnej starostlivosti o dieťa	FPP paušál O/VUC	Paušál, úhrada prijímateľa	
zosúladovania rodinného života a pracovného života + „jasle“	PnS-osobný rozpočet, úhrada a iné zdr.	úhrada prijímateľa, štát (štátna dávka)	
Služba včasnej intervencie	FPP paušál, iné fakultatívne zdroje	paušál, úhrada prijímateľa, zdravotné poistenie	

Služby pre seniorov a ZP

	SK8	SF	APPS v SR
terénne	PnS, úhrada, FPP, zdravotné poistenie a iné (fakultatívne) - V prípade, že nebude príspevok na starostlivosť – nahradiť ho pauš.FPP	Príspevok na starostlivosť, paušál, vyrovnávací platba, zdravotné poisťovne (ZP), úhrada prijímateľa	
	Osoba odkázaná na SoSI bude z príspevku na starostlivosť hradiť odborné činnosti, zo svojho príjmu stravu a ubytovanie, ďalšie činnosti zo zdravotného poistenia - OŠE		
ambulantné	PnS, úhrada, FPP, zdravotné poistenie a iné (fakultatívne)	Príspevok na starostlivosť, paušál, vyrovnávací platba, ZP, úhrada prijímateľa	
	Osoba odkázaná na SoSI bude z príspevku na starostlivosť hradiť odborné činnosti, zo svojho príjmu stravu a ubytovanie, ďalšie činnosti zo zdravotného poistenia - OŠE		
pobytové	PnS, úhrada, FPP, zdravotné poistenie a iné (fakultatívne)	Príspevok na starostlivosť, paušál, vyrovnávací platba, ZP, úhrada prijímateľa	FPO MPSVR SR + FPP (paušál - VÚC) + ZP + ÚP + IZ
	Osoba odkázaná na SoSI bude z príspevku na starostlivosť hradiť odborné činnosti, zo svojho príjmu stravu a ubytovanie, ďalšie činnosti zo zdravotného poistenia - OŠE		Zjednodušenie systému a plánovateľnosť hospodárenia. FPO a FPP pravidelná valorizácia. ZP bez limitov na sieť a pravidelná valorizácia. IZ – zlepšenie legislatívneho a daňového prostredia na príspevky súkromného sektora do systému. Možnosť tvoriť fond slúžiaci na opravy, údržbu budov, riešenie havarijných stavov, modernizáciu, rekonštrukciu alebo inováciu vo výške 8% z výnosov a uplatňovať ho ako oprávnený výdavok v roku jeho tvorby. <i>Viac vid' poznámka pod tabuľkou</i>

- FPP, FPO aj ošetrovateľský paušál nastaviť stabilným, veľmi transparentným systémom bez možnosti rôznej interpretácie a bez možnosti umelého znižovania vstupných údajov relevantných pre určený výpočet FPP
- FPP, FPO aj ošetrovateľský paušál by mali byť každoročne valorizované, aby mali možnosť pokryť aktuálny vývoj nákladov (v súčasnosti veľký problém, napr. FPP je valorizované minimálne, rovnako je nevyhnutná valorizácia ošetrovateľského paušálu – súčasné navýšenia nezohľadňujú skutočnú potrebu poskytovateľov pre zdravé finančné riadenie prevádzok)
- FPO by nemalo byť kalkulované na základe dát z predchádzajúceho roka, pretože absolútne nereflektujú súčasný trend mzdových nákladov, následkom čoho je na krytie mzdových nákladov použité aj FPP (či už čiastočne, alebo úplne) a náklady, ktoré majú byť kryté z FPP musia byť vykrývané z iných zdrojov, čo v sociálnych službách spôsobuje značnú finančnú nestabilitu
- podmienky pre poskytovateľov nastaviť tak, aby mohli dosiahnuť zisk, ktorý nebude prerozdeľovaný, ale bude použitý na ďalšie skvalitňovanie poskytovania sociálnych služieb, výsledkom čoho bude celkový rozvoj v sociálnych službách, čo je v súčasnej stagnácii žiadúce. Dnes nemajú poskytovatelia

žiadne financie na tvorbu rezervných a opravných fondov, či na inovácie. Štát ich legislatívou a obmedzujúcim financovaním dostáva do neudržateľnej situácie: keď nemajú z čoho obnovovať zariadenia a budovy (viď katastrofálny stav niektorých budov v súvislosti s PO ochranou) a nemajú – najmä neverejní poskytovatelia – žiaden relevantný finančný priestor na opravu havarijných stavov a na inovácie, čím sa stávajú nekonkurencie schopní nielen v porovnaní so zahraničnými poskytovateľmi s. s., ale aj s verejnými v SR, ktorý čerpajú na opravy, investície a inovácie zo samosprávnych zdrojov kde daňami prispievajú aj klienti, príbuzní klientov a zamestnanci neverejných poskytovateľov. Súčasný stav je teda diskriminačný a protiústavný.

- Zmenou financovania, a teda oddelením FPP zo vzorca od FPO by došlo k nastaveniu financovania rôznymi samostatnými zdrojmi, ktoré by sa navzájom neovplyvňovali a malo by to niekoľko výhod, ako napríklad stabilné a predvídateľné financovanie neverejných poskytovateľov, ale aj na druhej strane presné plánovanie nárokov na rozpočty samosprávnych krajov.
- Je tiež nutné prijať daňové výhody pre komerčný sektor, ktorý sa rozhodne finančne pomáhať poskytovateľom sociálnych služieb / čo je vo vyspelých štátoch EÚ úplne bežné, len v SR tento motivačný faktor štát roky ignoruje.

Podporné služby

	SK8	APPS v SR
Podporné služby	FPP paušál O/VUC, zdrav. poistenie	FPP kompetenčný orgán, Úhrada prijímateľa, iné zdroje

Služby IKT

	SK8	SF	APPS v SR
Služby IKT	FPP, úhrada, iné zdroje (fakultatívne)	štát	FPP kompetenčný orgán, Úhrada prijímateľa, iné zdroje

Odborné činnosti

	SK8	SF	APPS v SR
Odborné činnosti	FPP paušál O/VUC, zdrav. poistenie	súčasný stav	FPP kompetenčný orgán, Úhrada prijímateľa, iné zdroje

Závery k návrhom PS ohľadom štruktúry zdrojov pri financovaní rôznych druhov sociálnych služieb

- **Návrhy členov skupiny sa rôznia, čo môže byť podmienené nedostatkom informácií o výškach príspevkov z jednotlivých zdrojov.**
- **Všetci členovia požadujú viaczdrojové financovanie.**
- **Takmer všetci sa vyjadrili potrebu doriešenia otázky budovania finančných zdrojov na rozvoj sociálnych služieb (napr. cez povolenie dosiahnuť zisk, ktorý nebude prerozdeľovaný, ale bude použitý na ďalšie skvalitňovanie poskytovania sociálnych služieb vrátane investícií)**
- **Pri niektorých druhoch sociálnych služieb navrhujú rôzni členovia PS**
  - **zvážiť či ide vôbec o sociálnu službu,**
  - **či by takáto podpora nemala byť súčasťou iného systému sociálnej ochrany (SPODaSK)**
  - **či by sa nemali zlúčiť s iným druhom sociálnych služieb**
- **ÚMS predložila rámcový návrh na percentuálne delenie podielu jednotlivých zdrojov pri financovaní sociálnych služieb**

3. Aký je návrh Vašej platformy na budúcu „podobu“ finančného príspevku na prevádzku?

A: Spôsob určenia príspevku na prevádzku:

Príspevok na prevádzku, ako	Výber označili	Odôvodnenie
Súčasný vzorec FPP, alebo s jeho úpravou		
Paušálny FPP	SocioFórum APSS ÚMS SK8 Platforma rodín detí so ZZ ANEPS KOZP	<ol style="list-style-type: none"> 1. Paušálny FPP na jednotku sociálnej služby (miesto/prijímateľ, hodina a pod.) – za jeho výhody považujeme: <ol style="list-style-type: none"> a. garancia poskytnutia jednotnej výšky FPP na celom území SR/regiónu; b. pravidelná valorizácia FPP (v závislosti od spôsobu valorizácie); c. transparentnosť a jednoduchosť systému; d. zefektívnenie procesu plánovania finančných prostriedkov na úrovni samosprávy 2. Plánovateľnosť hospodárenia, stabilita a „vid“ komentáre vyššie! 3. Dôležité pre prípravu finančného krytia SS a plánovanie, pravidelná valorizácia 4. odbremenenie administratívy, zjednodušenie úkonov, prehľadnejší výpočet, transparentnosť, garancia jednotnej výšky FPP 5. Navrhujeme zohľadniť výsledky prieskumu zrealizovaného MPSVR SR. Avšak každoročné stanovovanie výšky príspevkov pre všetky druhy a formy sociálnych služieb (na miesto, hodinu, kilometer) sa nám javí ako administratívne náročné, ak by sa mali dokonca zohľadňovať aj regionálne špecifiká.
	NROZP SR	Nie je jednotný názor za organizáciu

B: Spôsob stanovenia výšky Paušálneho FPP:

Príspevok na prevádzku, ako	Výber označili	Odôvodnenie
zákonom v jednotnej výške pre celé územie SR	APSS	1. Zákonná dávka by mala byť určená jednotná aj s ohľadom na potrebu vyrovnávať regionálne rozdiely. Je potrebné mať čo najjednoduchší systém s tým, že regionálne rozdiely by boli zohľadnené v úhrade prijímateľa. V bohatších krajoch je predpoklad, že by mal mať prijímateľ, či jeho príbuzní aj viac prostriedkov na úhradu za službu.
zákonom v jednotnej výške so zohľadnením regionálnych a iných kritérií	SF Platforma rodín detí so ZZ	1. zákonom v jednotnej výške so zohľadnením regionálnych rozdielov a ďalších kritérií (napr. kapacita zariadenia), jeho výška by mala byť stanovená automaticky na základe zákonom stanoveného valorizačného mechanizmu (napr. podľa výšky inflácie), ktorého úprava by si vyžadovala zmenu/novelizáciu zákona

zákonom v minimálnej výške so zohľadnením regionálnych a iných kritérií s možnosťou úpravy vo VZN	UMS, SK8	1. Nie je zrejmé, čo znamená „v minimálnej“ výške. Zastávame však názor, že s ohľadom na originálnu samosprávnu pôsobnosť by mala existovať minimálne možnosť samosprávy rozhodnúť, že poskytne v odôvodnených prípadoch svojim obyvateľom aj vyšší príspevok. (KOZP)
	NROZP SR	Nie je jednotný názor za organizáciu

Závery k otázke budúcej podoby „príspevku na prevádzku“

- **Pri spôsobe určenia príspevku na prevádzku je členovia pracovnej skupiny sa jednoznačne zhodli na forme paušálu.**
- **V spôsobe stanovenia výšky Paušálneho FPP sa všetci zhodujú v tom, že má byť daný zákonom . Avšak rozlišujú sa v jednotnosti výšky FPP na celom území Slovenska:**
  - **APSS navrhuje v záujme zjednodušovania systému „preniesť“ regionálne rozdiely na prijímateľa a jeho rodinu**
  - **SF a Platforma navrhuje priamo zákonom definovať výšku v jednotlivých regiónoch.**
  - **SK8 a UMS uprednostňujú zákonom stanovenú len minimálnu výšku a možnosť upravovať si výšku VZN**

4. Aký je návrh/názor Vašej platformy na budúcu „podobu“ osobného rozpočtu/príspevku na starostlivosť v zmysle základných princípov? Tu sú niektoré, ku ktorým sa môžete vyjadriť.

Suma PnS priznaná UPSVAR podľa stupňa odkázanosti a veku (dieťa/dospelý)	<ul style="list-style-type: none"> • Áno (SocioFórum) • Áno (UMS) • Áno (APSS)
PnS bude poskytnutý FO, môže byť rozhodnutím FO poskytovateľovi pomoci	<ul style="list-style-type: none"> • Áno (SocioFórum) • Áno (APSS)
PnS môže byť použitý na osobnú starostlivosť, sociálnu službu, sociálnu starostlivosť v zdravotníckom zariadení, CDR a ich kombináciu	<ul style="list-style-type: none"> • Áno (SocioFórum) • Áno (APSS)
PnS bude určený na náklady na osobnú starostlivosť a odborné činnosti (FO bude uhrádzať v rámci sociálnych služieb náklady za ubytovanie, stravovanie a iné činnosti - mimo osobnej starostlivosti a odborných činnosti)	<ul style="list-style-type: none"> • Nie, PnS len osobnú starostlivosť, FO platia najmä náklady ubytovanie, stravovanie a iné činnosti,... a preto je potrebné ešte špecifikovať, ktoré odborné činnosti budú súčasťou osobnej starostlivosti a kto ich bude financovať (napríklad ošetrovanie – zdravotné poisťovne) (SocioFórum) • Nie (APSS)

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR

Osobný rozpočet realizovať len cez poukaz (nie platba na účet!), inak by došlo k zneužívaniu príspevku príbuznými a občan by nedostal kvalitnú starostlivosť V prípade nutnosti odbornej starostlivosti poukaz použije občan len u registrovaného poskytovateľa. Len tak je možné zabezpečiť potrebnú starostlivosť vážne a dlhodobo chorým. Štát týmto spôsobom donúti aj „šedé“ opatrovatelky zoficiálniť svoju činnosť, zdaňovať svoj príjem, doplniť si vzdelanie a realizovať službu na odbornej úrovni s podliehaním pod kontrolu Inšpekcie v sociálnych veciach. Dnes štát nevie vôbec koľko takýchto nelegálnych terénnych opatrovateliek existuje, netuší aké majú vzdelanie a či vôbec nejaké majú a nevie kontrolovať adekvátnosť a kvalitu ich starostlivosti voči odkázaným.

Kľúčové aspekty:

- V iných krajinách je síce vyplatený príspevok priamo občanovi, ale zároveň občan v prípade umiestnenia hradí plnú sumu (teda EON + ubytovanie, stravovanie + ostatné prípadné nadštandardné a iné služby). V Nemecku od 01.01.2022 reforma priniesla zmenu v podobe príplatku, ktorý je vyplácaný priamo zariadeniam (už nie občanovi) a o tento príspevok sa znižuje platba občanovi, zároveň ten mechanizmus nastavili tak, že čím dlhšie je občan v zariadení, tým väčší je podiel štátu (a redukcia príspevku občanovi) – zmena financovania od priamej platby rodine na priamu platbu zariadeniu
- Nepripravenosť slovenských občanov na priame financovanie FPO klientom (nie zariadeniam), zariadenia by mali problém sa k platbám dostať

Odôvodnenie:

1. Motivácia občanov ponechať si poskytnutý FPO na seniora, ktorý je v domácom prostredí, v rodinnej kase. Výsledok: v mnohých prípadoch neodborná, slabá, alebo žiadna starostlivosť, končiaca nedôstojným umieraním v bolestiach a utrpení (i keď v domácich podmienkach) alebo presun v prípade zhoršenia zdravotného stavu do nemocníc, čo je v prípade dlhodobej starostlivosti neefektívne riešenie. Každý rok Fórum starších vykazuje štatistiky na základe hovorov na linku Fóra

starších, že najviac zneužívania (a to aj ekonomického) a týrania zažívajú seniorskí odkázaní občania práve v domácom prostredí. Toto je výkričník voči osobnému rozpočtu na účet!

2. Domáca opatrovateľská starostlivosť tým nebude podporená. Hrozí "trh" s nelegálnou opatrovateľskou službou, bez kvalifikácie, odbornosti, len na základe ochoty, chodíť k niekomu domov a starať sa (nie legálne)
3. Kontrola poskytovanej starostlivosti bude ťažko uskutočniteľná, nedostatočná, dlho nastavovaná.

Návrh reformy pre tento cieľ :

- Možnosti starostlivosti pre občana so stupňom odkázanosti 1-3 bez opatrovateľa: **paušálny mesačný príspevok** na starostlivosť vo výške napr. 100€ (každoročne valorizovaný)
- Možnosti starostlivosti pre občana so stupňom odkázanosti 3 a vyššie s opatrovateľom: **Poukaz na mzdu kvalifikovaného opatrovateľa** – žiadny priamy príspevok na starostlivosť vo výške, poukaz by bol každoročne valorizovaný, úhrada mzdy na základe predloženého poukazu cez Úrad práce, výška by bola stanovená cez MPSVaR alebo by bola vo výške FPO

Možnosti starostlivosti pre občana so stupňom odkázanosti 4-6: **na základe posúdenia odkázanosti vystaviť poukaz na umiestnenie** (obdržal by ho občan po vystavení rozhodnutia), pričom do doby umiestnenia do zariadenia by mal občan tieto možnosti:

1. Ak sa príbuzný stará sám: príspevok na starostlivosť –paušálny mesačný príspevok napr. 200€ (každoročne valorizovaný – vyšší ako pre stupeň 1-3), nutná prevencia pred zneužívaním systému, preto výška príspevku nemôže byť príliš vysoká
2. Ak má príbuzný pre svojho blízkeho kvalifikovaného opatrovateľa :
  - Paušálny mesačný príspevok na starostlivosť vo výške napr. 100€ (každoročne valorizovaný)
  - Poukaz na mzdu kvalifikovaného opatrovateľa, aby sa zamedzilo práci bez kvalifikovaného opatrovateľa, podmienkou by bola evidencia opatrovateľa na zodpovednom úrade napr. Úrad práce, ako aj evidencia žiadateľa o opateru. Žiadateľ o opateru by dostal od MPSVaR alebo priamo od ÚP poukaz na opatrovateľa, ktorý by mal garantovať financovanie opatrovateľa (napr. po každom odpracovanom mesiaci obdrží opatrovateľ poukaz, ktorým sa preukáže na ÚP a ten mu následne do 10 dní vypláti mzdu. Preukaz môže byť aj elektronický. Druhý spôsob môže byť aj preukázanie dochádzky, podpísanej (papierová forma)
3. Ak príbuzný umiestni blízkeho do zariadenia sociálnych služieb, návrh je ponechať **financovanie priamo do ZSS, aby nedošlo k zneužívaniu systému a zároveň aj z dôvodu rozdielnosti príspevkov FPP z VÚC, miest a obcí (stále budú rozdiel vo výške príspevkov)**

Alebo **iné nastavenie, ktorým by bolo zabezpečené dosiahnutie cieľa bez zneužitia financií na úkor odkázaného občana.**

Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím

Návrhy k vyššie uvedeným základným princípom majú súvislosť s konkrétnou predstavou nastavenia príspevku na starostlivosť, teda jeho účelu, podmienok „nárokovosti“, ale aj súvisiacej predstavy o úpravách iných zákonov. Bolo by potrebné na začiatku definovať charakter dávky a jej systémové začlenenie a zároveň aj uviesť, či má novonavrhovaný príspevok na starostlivosť ambíciu nahradiť alebo zmeniť iné existujúce dávky a príspevky. Konkrétne uvádzame:

1. Úvaha o stanovení rôznej výšky príspevku na dieťa a dospelú osobu je podľa nášho názoru závislá aj od účelu a zmyslu novonavrhovaného príspevku na starostlivosť. Nie je napríklad zrejmé, od akého veku bude možné dieťaťa posúdiť na príspevok na starostlivosť a nadväzne, či teda zostane zachované napríklad poskytovanie rodičovského príspevku do 6 rokov veku dieťaťa s nepriaznivým zdravotným stavom podľa zákona 571/2009 Z. z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, alebo iných, v súčasnosti poskytovaných, štátnych dávok.

2. Podľa zápisu z pracovného stretnutia na MPSVR SR sa novonavrhovaný príspevok na starostlivosť má poskytovať priamo poskytovateľovi pomoci. Uvažuje sa o tomto príspevku ako o nároku samotného občana? Pokiaľ odkázaná osoba vyčerpá menší objem sociálnej služby, ako by jej z príspevku vyšiel, bude tejto osobe rozdiel vyplatený alebo pôjde o finančnú úsporu a občan dostane menší finančný príspevok? (napríklad zmluva na opatrovateľskú službu uzatvorená na menší počet hodín, ako by priznaná výška príspevku na starostlivosť umožňovala).
3. V akej miere sa uvažuje zachovať resp. rozšíriť súčasné príspevky na poskytovanie sociálnej služby, ktoré poskytuje MPSVR SR podľa zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov? Novonavrhovaný príspevok na starostlivosť ich má ambíciu sčasti nahradiť, alebo sa budú poskytovať súbežne?
 Podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je osobná asistencia v súčasnosti poskytnutá až do maximálneho rozsahu cca 20 hodín denne, na čo pravdepodobne výška novonavrhovaného príspevku na starostlivosť/osobného rozpočtu nebude postačovať. Podľa zápisu z pracovného stretnutia na MPSVR SR sa má príspevok na starostlivosť poskytovať „poskytovateľom pomoci“, upozorňujeme, že v prípade osobnej asistencie nie je tento postup v súlade so súčasnou filozofiou nastavenia osobnej asistencie. **Žiadame príspevok na osobnú asistencia zachovať, keďže predstavuje veľký prínos pre osoby so zdravotným postihnutím a napĺňa aj ustanovenia podľa Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím.**
 Rovnako nie je zrejmé, či v prípade nahradenia finančného príspevku na opatrovanie zostanú „neformálnym opatrovateľom“ zachované v súčasnosti štátom „platené“ odvody na sociálne a zdravotné poistenie, alebo sa obdobie bude iba započítavať do doby sociálneho poistenia prípadne sa táto časť ich súčasnej podpory preniesie na opatrovateľov. Nesúhlasíme, aby zavedením nového príspevku na starostlivosť prišlo k zníženiu súčasnej úrovne podpory poskytovanej v Slovenskej republike osobám so zdravotným postihnutím.
4. Pod sociálnou starostlivosťou v zdravotníckom zariadení sa podľa záznamu z pracovného stretnutia na MPSVR SR uvažuje o vybraných zdravotníckych zariadeniach - domoch ošetrovateľskej starostlivosti či hospicioch. Znamená to, že príspevok na starostlivosť sa počas pobytu odkázanej osoby počas bežnej hospitalizácie dlhšej ako 30 dní bude pozastavovať na podobnom princípe, ako v súčasnosti?

Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením

Vnímame to ako komplexnú tému a nie ja nám známy pohľad ministerstva, nebol nám predstavený náčrt modelu (čo sa má zjednotiť, prípadne ako plánuje systém zjednodušiť). Nevieme ani odhadovanú výšku príspevku na starostlivosť v jednotlivých stupňoch odkázanosti. A práve finančné krytie má veľký dopad na možnosti použitia PnS. Pri aktuálnom nedostatku informácií a teda aj rizikách toho, že podmienky pre opatrojúce osoby a osobnú asistencia by sa mohli zhoršiť, navrhujeme zatiaľ vyňať osobnú asistencia a aj opatrovateľský príspevok z príspevku na starostlivosť. Čo sa plánuje s ostatnými 16 príspevkami – zostanú? Zmenia sa? Ako?

Aká bude kombinovateľnosť soc. služieb a bude vôbec možná? A ak áno, tak aké služby bude možné kombinovať?

Nevieme, či pri posúdení bude jasné, na ktoré služby ma osoba nárok, na ktoré kompenzácie, alebo či to bude ako doteraz, že osoba musí sama „pátrať“ a hľadať možnosti nároku.

Ak má byť PnS priznaný UPSVaR – podľa akého druhu posudzovania? Aktuálny, alebo WHODAS, alebo iný? K nástroju na posudzovanie – my nateraz nevylučujeme WHODAS ako možnosť, potrebujeme však oveľa viac informácií, kde bude používaný, na akú vekovú skupinu, ako budú jeho výsledky viazané na kompenzácie a služby, na čo má osoba nárok a mnoho iných.

Závery k otázke budúcej „podoby“ osobného rozpočtu/príspevku na starostlivosť

- S priznaním príspevku odkázanej osobe zo strany UPSVAR podľa celku a stupňa odkázanosti sa súhlasne vyjadrili SF, ÚMS a APSS
- SF a APSS súhlasí s poskytovaním PnS FO s možným poukázaním priamo poskytovateľovi pomoci ako aj s navrhovanými spôsobmi využitia PnS, nesúhlasia však s jeho určením na osobnú starostlivosť a odborné činnosti, resp. požadujú ich bližšiu špecifikáciu
- APSS ďalej navrhuje nevyplácať PnS priamo FO z dôvodu rizika jeho zneužívania ako aj možného nezabezpečenia potrebnej pomoci a navrhuje osobitný mechanizmus poskytnutia PnS a jeho výšky v závislosti od stupňa odkázanosti
- KOZP poukazuje na nedostatok informácií aj vo vzťahu k iným zákonom, resp. príspevkom a dávkam, najmä vo vzťahu k príspevku na osobnú asistenciu, ktorý požaduje zachovať, rovnako ako Platforma

5. Iné návrhy Vašej platformy týkajúce sa reformy financovania sociálnych služieb:

SK8

- Služby krízovej intervencie prenechať obciam, domov na pol ceste začleniť pod zákon 305/2005, nízko prahovú sociálnu službu pre deti a rodinu začleniť pod krízovú intervenciu atď. – to znamená, urobiť poriadok v jednotlivých názvoch a druhoch SS a ich zriaďovaní
- Niektoré SS preklasifikovať na kompenzačné príspevky (sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnická služba, jej sprostredkovanie, požičiavanie pomôcok atď.
- Vyňať zo sociálnych služieb zariadenia pre deti do 3 rokov veku (jasle),
- Poskytovatelia sociálnych služieb by mali mať rovnaké podmienky na financovanie – **FPO pre všetkých poskytovateľov** a následne nemusíme znášať diskrepancie pri stanovovaní cenovej hladiny jednotlivých druhov sociálnych služieb u rôznych poskytovateľov SS
- FPP navrhujeme paušál pre celú SR s možnosťou úpravy VÚC vlastným VZN
- V prípade nízkeho príjmu prijímateľa sociálnej služby garantovať štátom dodatočný príspevok do výšky vypočítanej úhrady – odbúrame neochotu neverejných poskytovateľov prijímať nízkopríjmových občanov

Ak chceme nastaviť viacdrojové financovanie, musíme vedieť najskôr určiť cenu sociálnej služby (v tomto prípade by sme vedeli veľmi presne a adresne, kto bude platiť a za čo. Následne by bola komunikácia s politikmi, analytikmi a ostatnými aktérmi na vecnej a pochopiteľnej úrovni.) – nutnosť zaviesť akruálne účtovníctvo (náklady – výnosy).

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR

Poznámka k aktuálnemu výpočtu FPP: výpočet je v súčasnosti mimoriadne komplikovaný vzhľadom na počet variantov spôsobu výpočtu, nakoľko sa vypočítava v jednotlivých krajoch až 4 možnými variantmi v závislosti od poskytovania danej služby v danom kraji, a to na základe:

Zo vzorca výpočtu FPP: $BV - BP - FPO = FPP$ vyplýva, že FPP je určitým doplatkom do výšky **priemerných bežných výdavkov (BV)** a jeho výška je výrazným spôsobom ovplyvnená nie len celkovou zmenou bežných výdavkov, ale hlavne zmenou výšky uhradených príjmov od klientov a zmeny priemernej výšky FPO v jednotlivých krajoch. To má za následok veľkú volatilitu FPP a **FPP môže pri niektorých druhoch sociálnych služieb z roka na rok aj klesať, nastavenie tohto výpočtu** je pre poskytovateľov sociálnych služieb **absolútne nepriaznivé**.

Ak by bol FPP v kompetencii VÚC, tak by zmenou financovania a teda oddelením FPP zo vzorca od FPO došlo k nastaveniu financovania rôznymi samostatnými zdrojmi, **ktoré by sa navzájom neovplyvňovali** a malo by to niekoľko výhod, ako napríklad **stabilné a predvídateľné financovanie neverejných poskytovateľov**, ale aj na druhej strane **presné plánovanie nárokov na rozpočty samosprávnych krajov**.

Pre zjednodušenie systému navrhujeme:

- Zachovanie EON, ale ich vymedzenie spôsobom, ktorý by vybrané náklady z EON vylučoval. To znamená, že do EON by patrili všetky náklady poskytovateľov okrem zákonom vylúčených. Použitie EON je možné zachovať v aktuálnom stave, čiže na určenie maximálnej ceny za sociálnu službu, ale so zohľadnením inflácie,
- Priemerné bežné výdavky a priemerné bežné príjmy ako kategóriu zrušiť a to vzhľadom na zavedenie paušálneho FPP a ich celkovej nadbytočnosti,

- Valorizácia FPO - Nárast minimálnej mzdy v % v roku x a o to navýšené FPO v roku x+1 + 25%, čiže v podstate dnešný systém, ale s tým, že zvýšenie FPO bude vyššie o 25% (napr. zvýšenie minimálnej mzdy v roku x o 5% a následne zvýšenie FPO v roku x+1 o 6,25%) ako je nárast minimálnej mzdy a to vzhľadom na potrebu zvyšovania úrovne priemernej mzdy zamestnancov v sociálnych službách na vyššie % priemernej mzdy v národnom hospodárstve. Vzorec je z dôvodu plánovateľnosti hospodárenia v strednodobom a dlhodobom hľadisku potrebné zapracovať do zákona,
- Valorizácia FPP – inflácia v % v roku x-1 a o to navýšené FPP v roku x+1 + 12,5% (napr. pri inflácii 5% v roku x-1, zvýšenie FPP v roku x+1 o 5,625%, keďže FPP čiastočne slúžia na spolufinancovanie mzdových nákladov, kde platí predchádzajúci bod a zároveň by daná valorizácia mala riešiť dlhodobú podfinancovanosť sociálnych služieb,
- Valorizácia Ošetrovateľského paušálu minimálne v miere v akej sa valorizujú platby nemocniciam za obdobné úkony.

Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením

Pri aktuálnom nedostatku informácií a teda aj rizikách toho, že podmienky pre opatrojúce osoby a osobnú asistenciu by sa mohli zhoršiť, navrhujeme zatiaľ vyňať osobnú asistenciu a aj opatrovateľský príspevok z príspevku na starostlivosť.

Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím

Navrhujeme, aby MPSVR SR doplnilo porovnanie navrhovaného príspevku na starostlivosť s príspevkami poskytovanými najmä v krajinách susediacich so Slovenskou republikou. Dôvodom je eliminácia situácií, kedy by osobám zdržiavajúcim sa na našom území nevznikol nárok na príspevok napríklad z dôvodu neúčasti na niektorej z foriem poistenia v Slovenskej republike.

Stanovisko Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím v SR k zahrnutiu peňažného príspevku na osobnú asistenciu do reformy financovania sociálnych služieb.

(Stanovisko schválené uznesením predsedníctva NROZP v SR č. 10/2023 zo dňa 21.4.2023)

Organizácie zastupujúce osoby so zdravotným postihnutím vyjadrujú zásadný nesúhlas s tým, aby bol do reformy financovania sociálnych služieb zahrnutý aj peňažný príspevok na osobnú asistenciu. Ide o kompenzačný príspevok, ktorý je najdôležitejším nástrojom na podporu nezávislého života pre ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím, nevyhnutným na to, aby mohli žiť nezávisle v spoločnosti a mohli rozhodovať o svojom živote.

Významným faktom pri jeho vzniku bolo aj to, že legislatívnej úprave predchádzal pilotný projekt, do ktorého boli zahrnuté osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Podkladom pre priznanie peňažného príspevku na osobnú asistenciu je komplexný posudok, založený na individuálnom posúdení potrieb občana s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý vychádza z reálnych potrieb daného jedinca zohľadňujúc jeho jedinečné potreby a zároveň zaručuje jeho aktivizáciu a nezávislosť. S ohľadom na vyššie uvedené, podľa nášho názoru nie je možné spravodlivo stanoviť stupne odkázanosti, na základe ktorých by sa určoval paušálne cez výšku osobného rozpočtu rozsah osobnej asistencie.

Upozorňujeme, že ak budú potreby osôb s rôznymi druhmi zdravotného postihnutia kompenzované paušálnymi príspevkami, potrebný rozsah pomoci sa nedostane osobám, ktorých dôsledky postihnutia sú najťažšie. Ukázalo sa to ako veľký problém aj v Českej republike, kde ľudia so zdravotným postihnutím s vysokou potrebou pomoci nemajú šancu viesť nezávislý život. Už niekoľko mesiacov v kampani bojujú za tzv. 5. stupeň, aby sa ich potreby posudzovali individuálne.

Osobná asistenciu je moderný, štandardný a efektívny nástroj pomoci osobám s ťažkým zdravotným postihnutím. Slovenská republika je v tomto prípade pozitívnym príkladom dobrej praxe pre mnohé krajiny v

Európe. Peňažný príspevok na osobnú asistenciu je už 25 rokov súčasťou systému kompenzácií, umožnil celej generácii ľudí so zdravotným postihnutím získať nezávislosť, vyštudovať, začať pracovať, realizovať sa v komunite, mať dobré rodinné zázemie, rozhodovať o svojom živote. Jeho pozitívne dopady zasahujú aj rodiny v ktorých ľudia so zdravotným postihnutím žijú, pretože rodinní príslušníci môžu pracovať a viesť porovnateľný život ako iné rodiny. Osobná asistencia umožňuje žiť vo svojom prirodzenom domácom prostredí a zabraňuje tomu, aby ľudia boli nútení odchádzať do zariadení, ktorých financovanie je oveľa náročnejšie.

Akékoľvek zníženie štandardu pri poskytovaní osobnej asistencie v Slovenskej republike by bolo v rozpore s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, najmä s prvými dvomi vetami odseku 4. jeho článku 4 Všeobecné záväzky: „4. Nič v tomto dohovore nemá vplyv na nijaké ustanovenia, ktoré väčšmi prispievajú k uplatňovaniu práv osôb so zdravotným postihnutím a ktoré môžu byť obsiahnuté v práve štátu, ktorý je zmluvnou stranou tohto dohovoru, alebo v medzinárodnom práve platnom pre daný štát. V nijakom štáte, ktorý je zmluvnou stranou tohto dohovoru, nemožno obmedzovať alebo porušovať nijaké z ľudských práv a základných slobôd uznaných alebo existujúcich v tomto štáte na základe zákona, dohovorov, predpisov alebo zvykov pod zámienkou, že tento dohovor neuznáva takéto práva alebo slobody, alebo ich uznáva v menšom rozsahu.“

ANEPS

Asociácia nepočujúcich Slovenska zaslala podnet týkajúci sa špecificky tlmočnickej služby – zasielame ako osobitnú prílohu